
Oktober 2003 – No. 30B – aanvulling bij no. 30

DEFENSIEBEGROTING NEDERLAND

COMMENTAAR EN VRAGEN NAV DE DEFENSIEBEGROTING

De kwestie van kernwapens komt in de defensiebegroting alleen ter sprake onder de formulering ‘massavernietigingswapens’. Dit concept combineert in één categorie drie typen wapens: kernwapens, biologische wapen en chemische wapens. Het is echter zinvol om een onderscheid te trekken tussen de drie en bovendien de eigen kernbewapening in het debat te betrekken. De kwestie van kernwapenproliferatie is van groot belang maar wordt in de huidige publieke debatten alleen aan de orde gesteld in het kader van de zogenaamde horizontale proliferatie, de geografiese verspreiding van de technologie en draagsystemen van massavernietigingswapens.

Dit is een fatale inperking van het debat en het beleid, omdat voorbij wordt gegaan aan de ‘eigen’ massavernietigingswapens. Het gaat daarbij niet alleen om de vele tienduizenden kernwapens die in het bezit zijn van de kernwapenstaten (de officiële vijf plus India, Pakistan en Israël) maar ook om de zogenaamde substrategische wapens die in minsten vijf NAVO lidstaten zijn opgeslagen, waaronder Nederland (in het kader van de NAVO nucleaire doctrine). De aanwezigheid van kernwapens op Nederlands grondgebied en het NAVO beleid om die wapens eventueel in te zetten, oa door Nederlandse F-16 piloten gestationeerd op Volkel, is een bijzonder sterk argument tegen nucleaire ontwapening. Het Nederlandse beleid om proliferatie van massavernietigingswapens op allerlei manieren tegen te gaan wordt er door systematisch ondermijnd. Vele landen zien dit beleid als volkomen tegenstrijdig met de door de Nederlands eregering beleden steun voor verdragen die tot nucleaire ontwapening moeten leiden.

Dit wordt bijzonder goed begrepen door een coalitie van landen die zich al jaren inzetten voor nucleaire ontwapening, de Nieuwe Agenda Coalitie. Deze NAC heeft dit jaar in de First Committee vergadering van de Verenigde Naties, zoals ze ook al eerder deed, twee resoluties hierover ingediend. Een, ‘Towards a nuclear weapons free world: a new agenda’, stelt stappen naar nucleaire ontwapening in het algemeen voor. De tweede handelt specifiek over ‘reduction of non-strategic nuclear weapons’ en is dus van direct belang voor de kernwapens op vliegbasis Volkel.

Het ondersteunen van deze resoluties (waarvan u de tekst achter in deze briefing vindt) zou het non-proliferatie beleid van de Nederlandse regering aanzienlijker geloofwaardig maken. We wilden u dan ook verzoeken om de regering aan te moedigen om deze resoluties te ondersteunen.

Verder willen we wijzen op de implicaties van de voorgenomen verwerving van PAC 3 Patriot wapensystemen. In de vakliteratuur wordt verwezen naar plannen om dit systeem op te nemen in een algemeen anti-raket systeem dat bescherming zou moeten bieden tegen aanvallen door ballistische raketsystemen op zowel Europa als Noord Amerika. We willen er echter op wijzen dat er bijzonder gegronde twijfels zijn over het nut van deze vorm van verdediging. Zie daarvoor het rapport van de Amerikaanse General Accounting Office (GAO) van 30 april 2003 (www.gao.gov/new.items/d03441.pdf), waarin bijzonder sterke twijfels hierover worden uiteengezet.

Op weg naar een nieuw evenwicht: de krijgsmacht in de komende jaren

Prinsjesdagbrief – 16 september 2003

[...]

2. Strategische plaatsbepaling: de internationale veiligheidssituatie en onze defensieinspanning

[...]

Hoewel de veiligheidsanalyse in de Defensienota 2000 merendeels nog actueel is, hebben zich sindsdien ontwikkelingen voorgedaan die dringend om aandacht vragen. De voortgaande verspreiding van massavernietigingswapens en hun overbrengingsmiddelen, zoals ballistische raketten met een toenemend bereik, naar risicolanden geeft onverminderd aanleiding voor bezorgdheid. Dit geldt in het bijzonder voor Iran en Noord-Korea, en in mindere mate voor Syrië en Libië. Ook de opkomst van het internationale terrorisme is zorgwekkend, te meer omdat het netwerken betreft die in staat moeten worden geacht massavernietigingswapens te verwerven en deze in te zetten. De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat de internationale verhoudingen in belangrijke mate worden bepaald door deze nieuwe dreigingen. Ook ons land ontkomt er niet aan hieraan gevolgen te verbinden.

[...]

3. De internationale inbedding van de krijgsmacht

[...]

Europese Unie

[...]

Wat de EU betreft gelden op het terrein van het defensie- en veiligheidsbeleid de komende periode de volgende prioriteiten:

[...]

- de voorkoming en de beheersing van crises, het tegengaan van de proliferatie van massavernietigingswapens en de bestrijding van het terrorisme, waarbij gebruik wordt gemaakt van een breed instrumentarium;

[...]

Ministerie van Defensie

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2004

Nr. 2 – Memorie van toelichting – 16 september 2001

[...]

Beleidsartikel 03 Koninklijke luchtmacht

[...]

De proliferatie van ballistische raketten en kruisvluchtwapens neemt wereldwijd toe en daarmee ook het belang van verdediging tegen deze wapens. Het project bestaat uit de verwerving van PAC-3 lanceerinrichtingen en PAC-3 raketten. Hierdoor verbetert de capaciteit van het Patriotsysteem tegen de dreiging van tactische ballistische raketten aanmerkelijk en kan een groter gebied worden verdedigd.

[...]

Beleidsartikel 11 Internationale Samenwerking

[...]

1) Verdediging tegen chemische, biologische, radiologische en nucleaire (CBRN) aanvallen.

– *NBC-detectiecapaciteit verkenning/ombouw Fuchsen (C-gedeelte).*

Het project voorziet in het verwerven van N(B)C-verkenningscapaciteit. Deze capaciteit bestaat uit middelen voor detectie en identificatie van chemische strijdmiddelen. Detectie van nucleaire straling dient eveneens mogelijk te zijn. Hiertoe dient de Koninklijke landmacht zes voertuigen Fuchs/EOV te modificeren naar de configuratie N(B)C (totaal € 16,9 miljoen);

– *Onderzoek B-verkenningsmiddel.* Defensie en TNO hebben een contract getekend voor de uitvoering van een eerste fase van het technologieproject Aërosol Alarm. Het Bio-Aërosolproject voorziet in de behoefte aan een alarmering, zodat tijdig de juiste tegenmaatregelen kunnen worden getroffen bij een aanval met biologische strijdmiddelen. De verwachting is dat deze middelen voor operationele inzet pas na het jaar 2005 beschikbaar zullen komen (totaal € 3,0 miljoen);

– *NBC-verkenning/ombouw Fuchsen (B-gedeelte).* Het project voorziet in het verwerven van een biologische verkenningcapaciteit. Hiertoe dient de Koninklijke landmacht drie voertuigen Fuchs/EOV te modificeren (totaal € 9,1 miljoen);

- *Invulling «Bronson-proposals»*. Nederland onderzoekt de mogelijkheid tot samenwerking met Duitsland om een «Deployable NBC Analytical Lab» te realiseren. Voorts voorziet Nederland om een «NBC Event Response Team» in de NBC-compagnie op te nemen, die onderdeel kan gaan uitmaken van een «pool of capabilities». Daarnaast geldt het voornemen om met andere landen te investeren in een «Disease Surveillance System». Financiering geschiedt uit de EVDB-intensivering te weten: een investering van € 6 miljoen en de jaarlijkse exploitatie van € 325 000;
  - *«Collective Protection» (COLPRO)*. Nederland zal de huidige middelen uitbreiden om de inzetbaarheid en voortzettingsvermogen van eenheden in Navo- of EU-geleide operaties te vergroten. Financiering geschiedt uit de EVDB-intensivering en het betreft een investering van € 7 miljoen;
  - *«Point Detection»*. Verwerving van chemische detectiemiddelen om de inzetbaarheid en voortzettingsvermogen van eenheden in Navo- of EU-geleide operaties te vergroten, waarbij Nederland multinationale verwerving als uitgangspunt hanteert. Financiering geschiedt eveneens uit de EVDB-intensivering. Het betreft een investering van € 9 miljoen;
  - *Overig NBC (Defensiebreed)*. De Navo heeft haar lidstaten gevraagd te voorzien in de behoefte aan NBC-capaciteit. Om een bijdrage te kunnen leveren zijn hiertoe extra middelen vrijgemaakt binnen de EVDB-fondsen.
- [...]

Ministerie van Defensie

29 200 X Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2004

Nr. 8 Lijst van vragen en antwoorden (Prinsjesdagbrief) – vastgesteld 3 oktober 2003

[...]

50. Heeft de regering concrete aanwijzingen (gehad) voor een terroristische aanslag op Nederland of op Nederlandse doelen in het buitenland? Kan Nederland adequaat reageren op een (grootschalige) nucleaire, biologische en /of chemische aanval? Zijn er voldoende detectoren voor het vroegtijdig ontdekken van een nucleaire, biologische en/of een chemische aanval? Beschikt Nederland over voldoende bestrijdings- en ontsmettingsmiddelen voor de eigen burgerbevolking?

Op dit moment is in Nederland sprake van een algemene dreiging van (religieus) terrorisme. Hoewel het dreigingsniveau in Nederland hoog is, zijn er geen specifieke aanwijzingen voor concrete terroristische aanslagen in Nederland. Daarnaast bestaat een algemene terroristische dreiging tegen Nederlandse eenheden in het buitenland, vooral voor de militaire eenheden in de Balkan, Irak en (tot voor kort) Afghanistan. Bij ISAF is op 21 juli 2003 een aanslag op een Nederlandse Patrouille uitgevoerd na een specifieke, tegen ISAF en de Nederlandse militairen gerichte dreigingsmelding. Ook zijn de afgelopen tijd diverse berichten ontvangen waarin melding wordt gemaakt van een dreiging tegen (diplomatieke) vestigingen van landen die troepen leveren aan SFIR. Deze waarschuwingen worden serieus genomen en alle Nederlandse diplomatieke missies zijn in verhoogde staat van waakzaamheid.

In Nederland heeft BZK het voortouw bij rampenbestrijding en calamiteiten. Defensie levert desgevraagd steun aan dit departement en aan andere departementen, bijvoorbeeld bij een onverhoopte terroristische aanslag met NBC wapens. Defensie is nauw betrokken bij interdepartementale inspanningen op het gebied van het onderzoek naar de verbetering van de bescherming tegen terroristische aanslagen met dergelijke wapens.

Ondanks het feit dat actuele rapportages van de AIVD en MIVD uitwijzen dat er thans geen concrete aanwijzingen zijn voor een terroristische aanslag op Nederland of Nederlandse doelen, bereiden verschillende onderdelen van Defensie zich voor op de eventuele militaire bijstand bij een terroristische aanslag met NBC-wapens. Als zij niet elders zijn ingezet, zijn zij in staat militaire bijstand te verlenen bij een terroristische aanslag met NBC-wapens. In dat kader wordt er rekening gehouden met het feit dat militaire eenheden meer dan ooit samen met civiele instanties of onder aansturing van civiele autoriteiten zullen optreden. Daarbij gaat het vooral om effectbestrijding; maatregelen ter beperking van de gevolgen van terroristische aanslagen die niet kunnen worden gevat onder anti- of contraterrorisme en die de situatie tijdens en na dergelijke aanslagen beogen te normaliseren. Om de succesvolle inzet van militaire capaciteiten te waarborgen zal Defensie ook aandacht besteden aan zelfbescherming.

Het primaire proces van de krijgsmacht is het inzetten van operationele eenheden. Om deze eenheden ook effectief te laten optreden onder omstandigheden waarbij er sprake is van enige NBC-dreiging, zijn zij uitgerust met specifieke NBC-beschermingscapaciteiten en opgeleid om ermee om te gaan. Omdat de bescherming van de krijgsmacht tegen NBC-wapens een steeds belangrijker aandachtsgebied vormt, heeft

Defensie, mede naar aanleiding van het rapport Defensie en Terrorisme, besloten tot enkele aanpassingen die de effectiviteit van de inspanningen op NBC-gebied moeten bevorderen. Bovendien moeten deze aanpassingen de krijgsmacht nog beter in staat stellen civiele instanties in binnen- en buitenland te ondersteunen na een ramp of een terroristische aanslag met nucleaire, radiologische, biologische of chemische wapens. De belangrijkste aanpassingen zijn:

- De oprichting van een gezamenlijk NBC Kenniscentrum en een gezamenlijke NBC School. Met de oprichting van deze organisatie-elementen komt de gewenste bundeling van kennis en deskundigheid tot stand en is er een herkenbaar aanspreekpunt voor interne en externe contacten. De verzamelde kennis en opleidingscapaciteit worden, waar mogelijk, ook ter beschikking gesteld aan civiele instanties in Nederland.
- Midden 2004 zal de krijgsmacht beschikken over de parate 101 NBC-verdedigingscompagnie. Met deze eenheid breidt Defensie de detectie-, bescherming- en ontsmettingscapaciteit verder uit. Deze capaciteiten kunnen ook worden ingezet in het kader van militaire bijstand bij een (dreigende) terroristische aanslag in Nederland of op Nederlandse doelen met NBC-wapens.

De komende jaren zal Defensie verder investeren in de NBC-verdedigingscapaciteit. Een aantal van deze investeringen heeft tot doel de detectie- en alarmeringscapaciteit in het inzetgebied te verhogen, zodat eenheden zich zo goed mogelijk kunnen voorbereiden op de inzet van NBC-wapens. Statische, voorwaarts gepositioneerde chemische alarmering en detectiemiddelen, "hand-held" biologische alarmering en detectiemiddelen, Fuchs NBC-verkenningvoertuigen en een "NBC analytisch laboratorium" zijn sprekende voorbeelden van projecten die de komende jaren worden gerealiseerd. Zodra zij operationeel zijn, kunnen deze middelen ook worden ingezet in het kader van militaire bijstand bij een verhoogde dreiging van een terroristische aanslag met NBC-wapens.

Volgens de actuele risicoanalyse beschikt Nederland met bovenstaande investeringen over voldoende bestrijdings- en ontsmettingscapaciteit. Een grootschalige inzet van NBC-wapens door terroristische organisaties in Nederland of op Nederlandse doelen is immers weinig realistisch.

51. Is het waar dat de Krijgsmacht in onvoldoende mate over NBC-beschermingsmiddelen beschikt? Zo ja, wat wordt hieraan gedaan? Kan de regering aangeven of de gehele inventaris aan beschermingsmiddelen gebruiksklaar en van voldoende kwaliteit is?

Mede naar aanleiding van het rapport van de Taakgroep Defensie en Terrorisme zijn bij Defensie in de afgelopen periode de beschikbare NBC capaciteiten op de deelgebieden "Bescherming", "Detectie en alarmering", "Identificatie" en "Ontsmetting" geïnventariseerd. Deze inventarisatie moet antwoord geven hoe Defensie gevolg kan geven aan de maatregelen die voortvloeien uit het rapport Defensie en Terrorisme en de initiatieven ter versterking van de capaciteiten van de Europese Navo-bondgenoten, ingebracht tijdens de Top van Praag van 21 en 22 november 2002.

De inventarisatie heeft aangetoond dat de krijgsmacht, voor de individuele bescherming van de militairen, thans beschikt over voldoende NBC-beschermende kleding en uitrusting. Om zo nodig de graad van bescherming tijdens vredesoperaties verder te kunnen verhogen, is een aantal behoeften geïdentificeerd waarin in de komende periode zal worden voorzien.

- Conform de aanbeveling uit het rapport Defensie en Terrorisme zullen de bestaande gasmaskers ook geschikt worden gemaakt tegen industriële gassen. Daarvoor zal Defensie op korte termijn een voorraad industriële filterbussen aanleggen.
- Voor de collectieve bescherming van operationele staven in een inzetgebied, beschikt de krijgsmacht inmiddels over voldoende systemen (tenten met beschermingsmiddelen). Vergelijkbare systemen voor geneeskundige installaties zijn inmiddels in de plannen opgenomen.
- In het kader van medische tegenmaatregelen onderzoekt Defensie thans in hoeverre de individuele bescherming kan worden verbeterd door voorbehandeling (preventieve medicatie) en in hoeverre daarvoor voorraden moeten worden aangelegd. In dat kader heeft Defensie besloten deel te nemen aan een internationaal onderzoek naar een veilig middel tegen Antrax in de periode 2004-2006. Ook zal Nederland waarschijnlijk gaan deelnemen aan een internationaal samenwerkingsverband voor de ontwikkeling van een auto-injector tegen zenuwgassen. De huidige injector voldoet nog aan de eisen, maar zal naar verwachting in 2007 aan vervanging toe zijn.

Om de voorraden aan beschermingsmiddelen op het gewenste peil te houden en zo nodig aan te vullen, zal in de komende periode additionele beschermende NBC-kleding worden aangeschaft voor het optreden in gebieden met een hogere gemiddelde temperatuur. In Navo-studies worden thans de eisen geformuleerd voor de individuele bescherming tegen biologische strijdmiddelen. De uitkomsten van deze studies kunnen leiden tot aanvullende eisen, die op hun beurt kunnen leiden tot modificatie of vervanging van bestaande uitrusting.

[...]

85. *Wat betekent de onderstreping (door de NAVO) van het belang van de verdediging tegen tactische ballistische raketten voor de aanschaf van verbeterde Patriots en voor de uitrusting van de Nederlandse fregatten? Welke consequenties trekt Nederland uit deze prioriteitstelling?*

99. *Kan de regering aangeven waarom in het licht van de (op pagina 7) genoemde grotere dreiging door de verspreiding van massavernietigingswapens en hun overbrengingsmiddelen, het (op pagina 15) genoemde keuzecriterium en het (op pagina 20) genoemde belang dat de NAVO hecht aan de verschuiving van de investeringen naar onder meer verdedigingsmiddelen tegen TMD, desondanks wordt teruggekomen op de beginselovereenkomst met Duitsland over de overname van extra Patriot luchtafweersystemen ter vervanging van de Hawk-systemen?*

138. *Heeft de Luchtmacht niet al een TMD-capaciteit? Waarom dan deze samenwerking met Duitsland inzake maritieme systemen tegen ballistische raketten?*

211. *Zijn de van Duitsland overgenomen Patriots noodzakelijk geweest voor de luchtverdediging ter vervanging van de verouderde Hawk-systemen en waarom zijn nu geen nieuwe systemen meer nodig ter vervanging van de af te stoten Hawk-systemen?*

Om financiële redenen is ervoor gekozen de Hawk wapensystemen niet te vervangen door extra Patriotsystemen. De regering houdt echter onverminderd vast aan het investeren in TMD, want de operationele capaciteiten van de bestaande Patriot-systemen worden wel verbeterd door de verwerving van PACIII lanceerinstallaties, -raketten en communicatiesystemen. Daarmee kan Nederland een kwalitatief hoogwaardige, goed inzetbare capaciteit leveren voor de verdediging tegen tactische ballistische raketten en kruisvluchtwapens. Aan die capaciteit bestaat in Europees en Navo verband een tekort.

Binnen de Navo en de EU is ook een tekort geconstateerd op het gebied van TMD vanaf zee, ter beveiliging van kustgebieden, havens en vlootverbanden. De LC-fregatten beschikken in belangrijke mate reeds over de infrastructuur (detectie- en communicatiemiddelen en lanceerinstallatie) om in de toekomst een rol te kunnen spelen op het gebied van maritieme TMD. Nederland en Duitsland voeren, in nauwe samenwerking met de Verenigde Staten, een studie uit naar de technische mogelijkheden om aan boord van de LC-fregatten een dergelijke capaciteit te realiseren. Besluitvorming is na 2005 voorzien.

Verenigde Naties – First Committee

Towards a nuclear weapon free world: a new agenda

Draft resolution – New Agenda Coalition – October 2003

The General Assembly,

Recalling its resolutions 53/77 Y of 4 December 1998, 54/54 G of 1 December 1999, 55/33 C of 20 November 2000 and 57/59 of 22 November 2002,

Convinced that the existence of nuclear weapons is a threat to the survival of humanity and that the only real guarantee against these weapons is their complete elimination and the assurance that they will never be used or produced again,

Convinced also that the retention of nuclear weapons carries the inherent risk of contributing to proliferation and falling into the hands of non-State actors,

Reaffirming that nuclear non-proliferation and nuclear disarmament are mutually reinforcing processes and that a fundamental pre-requisite for promoting nuclear nonproliferation is continuous irreversible progress in nuclear arms reductions,

Declaring that the participation of the international community as a whole is central to the maintenance and enhancement of international peace and stability and that international security is a collective concern requiring collective engagement,

Declaring also that internationally negotiated treaties in the field of disarmament have made a fundamental contribution to international peace and security and that unilateral and bilateral nuclear disarmament measures complement the treaty-based multilateral approach towards nuclear disarmament,

Noting the Advisory Opinion of the International Court of Justice, on the *Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons*, issued on 8 July 1996,¹

Declaring that any presumption of the indefinite possession of nuclear weapons by the nuclear- weapon States

---

¹ A/51/218, annex; see also *Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons*, Advisory Opinion, I.C.J. Reports 1996, p226.

is incompatible with the integrity and sustainability of the nuclear non-proliferation regime and with the broader goal of the maintenance of international peace and security,

Declaring that each article of the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons² is binding on the States parties at all times and in all circumstances and that it is imperative that all States parties be held fully accountable with respect to the strict compliance with their obligations under the Treaty, and that the undertakings therein on nuclear disarmament have been given and that implementation of them remains the imperative,

Expressing its deep concern at the limited progress to date in implementing the thirteen steps on nuclear disarmament to which all States parties agreed at the 2000 Review Conference of the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons,³

Expressing its deep concern at the continued failure of the Conference on Disarmament to deal with nuclear disarmament and to resume negotiations on a non-discriminatory, multilateral and international and effectively verifiable treaty banning the production of fissile material for nuclear weapons and other devices, taking into consideration both nuclear disarmament and nuclear non-proliferation objectives;

Expressing grave concern that the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty has not yet entered into force,⁴

Stressing the importance of regular reporting in promoting confidence in the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons,

Noting the successful completion in September 2002 of the first phase of the Trilateral Initiative - involving the International Atomic Energy Agency, the Russian Federation and the United States - which aims to enable the placement of excess nuclear materials from dismantled weapons under international safeguards,

Convinced that the further reduction of non-strategic nuclear weapons constitutes an integral part of the nuclear arms reduction and disarmament process,

Noting that, despite bilateral agreements, there is no sign of engagement of all of the five nuclear-weapon States in the process leading to the total elimination of nuclear weapons,

Declaring that it is essential that the fundamental principles of transparency, verification and irreversibility should apply to all nuclear disarmament measures,

Expressing its deep concern at the continued retention of the nuclear-weapons option by those three States - India, Israel and Pakistan - that have not yet acceded to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons and operate unsafeguarded nuclear facilities, in particular given the effects of regional volatility on international security, and in this context, the continued regional tensions and deteriorating security situation in South Asia and the Middle East,

Expressing also its deep concern at the announcement by the Democratic People's Republic of Korea to withdraw from the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons and at its decision to restart the Yongbyon nuclear reactor without IAEA safeguards,

Expressing concern that the development of missile defenses could impact negatively on nuclear disarmament and non-proliferation and lead to a new arms race on earth and in outer space and stressing that no steps should be taken which would lead to the weaponization of outer space,

Expressing its deep concern about emerging approaches to the broader role of nuclear weapons as part of security strategies, including rationalizations for the use of, and the possible development of new types of, nuclear weapons,

Welcoming further the progress in the development of nuclear-weapon- free zones,

Recalling the United Nations Millennium Declaration⁵, in which the Heads of State and Government resolved to strive for the elimination of weapons of mass destruction, in particular nuclear weapons, and to keep all options open for achieving this aim, including the possibility of convening an international conference to identify ways of eliminating nuclear dangers,

Taking into consideration the unequivocal undertaking by the nuclear-weapon States, in the Final Document of the 2000 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, to accomplish the total elimination of their nuclear arsenals leading to nuclear disarmament, to which all the

---

² United Nations, Treaty Series, vol.729, No. 10485.

¹¹³ See 2000 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, Final Document, vol.I (NPT/CONF.2000/28 (Parts I and II), part I, section entitled "Article VI and eighth to twelfth preambular paragraphs", para. 15.

⁴ See resolution 50/245.

⁵ See resolution 55/2.

1. *Reaffirms* that any possibility that nuclear weapons could be used represents a continued risk for humanity;
2. *Calls upon* all States to refrain from any action that could lead to a new nuclear arms race or that could impact negatively on nuclear disarmament and non-proliferation;
3. *Calls upon* all States to fulfil all their obligations under international treaties and international law in the field of nuclear disarmament and non-proliferation;
4. *Calls upon* all States parties to pursue, with determination, the full and effective implementation of the agreements reached at the 2000 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, the outcome of which provides the requisite blueprint to achieve nuclear disarmament;
5. *Agrees* on the importance and urgency of signatures and ratifications required to achieve the early entry into force of the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty;
6. *Calls* for the upholding and maintenance of the moratorium on nuclear-weapon-test explosions or any other nuclear explosions pending the entry into force of the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty;
7. *Underlines* the urgency of the entry into force of the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty in the context of the progress in implementing the international monitoring system;
8. *Calls upon* the nuclear-weapon States to implement the commitments made in the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, as well as in other nuclear disarmament or reductions agreements or initiatives, and to apply the principle of irreversibility by destroying their nuclear warheads and avoid keeping them in a state that lends itself to their possible redeployment;
9. *Acknowledges* that the reductions in the numbers of deployed strategic nuclear warheads envisaged by the Treaty on Strategic Offensive Reductions ("the Moscow Treaty")⁷ represents a positive step in the relationship between the United States of America and the Russian Federation, and *calls* on them to make the Treaty verifiable, irreversible and to address non-operational warheads, thus making it a nuclear disarmament measure;
10. *Agrees* that the further reduction of non-strategic nuclear weapons should be accorded a higher priority, as an important step towards the elimination of nuclear weapons, and be carried out in a comprehensive manner:
  - i. further reductions and elimination of non-strategic nuclear weapons based on unilateral initiatives and as an integral part of the nuclear arms reduction and disarmament process;
  - ii. reductions to be carried out in a transparent, verifiable and irreversible manner;
  - iii. the preservation, reaffirmation and implementation of the 1991 and 1992 Presidential Nuclear Initiatives of the United States of America and the Union of the Soviet Socialist Republic/Russian Federation;
  - iv. the formalization by the Russian Federation and the United States of America of their Presidential Nuclear Initiatives into legally-binding instruments, and the initiation of negotiations on further reductions of these weapons;
  - v. the enhancement of special security and the physical protection measures for the transport and storage of non-strategic nuclear weapons, their components and related materials through, *inter alia*, the placing of these weapons in physically secure central storage sites, with a view to their removal and subsequent destruction by the nuclear-weapon States as a part of the nuclear disarmament process to which they are committed under the NPT, and the necessary steps taken by all nuclear-weapon States in possession of such weapons in this regard;
  - vi. further confidence-building and transparency measures to reduce the threats posed by non-strategic nuclear weapons systems;
  - vii. concrete agreed measures to further reduce the operational status of nuclear weapons systems, so as to reduce the risk of use of non-strategic nuclear weapons;
  - viii. the undertaking by the nuclear-weapon States that possess these weapons not to increase the number or types of weapons deployed and not to develop new types of these weapons or rationalizations for their use;
  - ix. the prohibition of those types of non-strategic nuclear weapons that have already been removed from the arsenals of some nuclear-weapon States, and the development of transparency mechanisms for the verification of elimination of these weapons;
11. *Calls upon* the nuclear-weapon States to increase their transparency and accountability with regard to their

---

⁶ See 2000 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, Final Document, vol.I (NPT/CONF.2000/28 (Parts I and II), part I, section entitled "Article VI and eighth to twelfth preambular paragraphs", para.15:6.

⁷ See CD/1674.

- nuclear weapons arsenals and their implementation of disarmament measures;
12. *Agrees* that the Conference on Disarmament should establish, without delay, an appropriate *ad hoc* committee to deal with nuclear disarmament;
13. *Agrees* that the Conference on Disarmament should resume negotiations on a non-discriminatory, multilateral and internationally and effectively verifiable treaty banning the production of fissile material for nuclear weapons or other nuclear explosive devices taking into consideration both nuclear disarmament and nuclear non-proliferation objectives;
14. *Agrees also* that the Conference on Disarmament should complete the examination and updating of the mandate on the prevention of an arms race in outer space in all its aspects, as contained in its decision of 13 February 1992, and re-establish an *ad hoc* committee as early as possible;
15. *Calls upon* the nuclear-weapon States to undertake the necessary steps towards the seamless integration of all five nuclear-weapon States into a process leading to the total elimination of nuclear weapons;
16. *Notes* that the third and, as appropriate, the fourth meeting of the Preparatory Committee to the 2005 Review Conference of the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, taking into account the deliberations and results of the previous sessions, should make every effort to produce a report containing recommendations to the Review Conference;
17. *Stresses* the importance of regular reporting in promoting confidence in the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons;
18. *Calls upon* the nuclear-weapon States to respect fully their existing commitments with regard to security assurances, pending the conclusion of multilaterally negotiated legally binding security assurances to all non-nuclear-weapon States parties;
19. *Notes* the proposals on security assurances that has been submitted to the States parties of the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons and *calls upon* the Preparatory Committee to the 2005 Review Conference of the Treaty on the Non-Proliferation on Nuclear Weapons to make time available to thoroughly consider the matter of security assurances at the third meeting of the Preparatory Committee so as to make recommendations to the Review Conference on how to take the matter forward;
20. *Calls upon* those three States - India, Israel and Pakistan -, which are not yet parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons and operate unsafeguarded nuclear facilities, to accede to the Treaty as non-nuclear-weapon States, promptly and without condition, and to bring into force the required comprehensive safeguards agreements, together with additional protocols, consistent with the Model Protocol Additional to the Agreement(s) between State(s) and the International Atomic Energy Agency for the Application of Safeguards approved by the Board of Governors of the International Atomic Energy Agency on 15 May 1997⁸, for ensuring nuclear nonproliferation, and to reverse clearly and urgently any policies to pursue any nuclear weapons development or deployment and refrain from any action that could undermine regional and international peace and security and the efforts of the international community towards nuclear disarmament and the prevention of nuclear weapons proliferation;
21. *Reaffirms* the conviction that the establishment of internationally recognized nuclear-weapon-free zones on the basis of arrangements freely arrived at among the States of the regions concerned enhances global and regional peace and security, strengthens the nuclear non-proliferation regime and contributes towards realizing the objective of nuclear disarmament;
22. *Expresses* concern at tensions in the Middle East and South Asia and renews the support for the establishment of a Middle East zone free of nuclear weapons and other weapons of mass destruction and of nuclear-weapon-free zone in South Asia;
23. *Calls upon* those States that have not yet done so to conclude full-scope safeguards agreements with the International Atomic Energy Agency and to conclude additional protocols to their safeguards agreements on the basis of the Model Protocol;
24. *Calls upon* the Democratic People's Republic of Korea to reconsider its recent announcements, with a view to being in full compliance with the provisions of the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, and in this connection *supports* all diplomatic efforts for an early, peaceful resolution of the situation, and for the establishment of an area free of nuclear weapons in the Korean peninsula;
25. *Stresses* that the International Atomic Energy Agency must be able to verify and ensure that nuclear facilities of the States Parties of the NPT are being used for peaceful purposes only, and *calls upon* States to cooperate fully and immediately with the International Atomic Energy Agency in resolving issues arising from the implementation of their respective obligations towards the Agency;
26. *Calls on* the Russian Federation and the United States of America to approach the International Atomic Energy Agency to carry out the verification requirements set forth in the Plutonium Management and

---

⁸ International Atomic Energy Agency, INFCIRC/540 (Corrected).

Disposition Agreement signed by the two States on the basis of the model legal framework that has been agreed and that is now available to be used in new verification agreements between the IAEA and the Russian Federation or the United States of America;

27. *Calls upon* all nuclear-weapon States to make arrangements for the placing, as soon as practicable, of their fissile material no longer required for military purposes under International Atomic Energy Agency or other relevant international verification and to make arrangements for the disposition of such material for peaceful purposes in order to ensure that such material remains permanently outside military programmes;

28. *Affirms* that a nuclear-weapon-free world will ultimately require the underpinning of a universal and multilaterally negotiated legally binding instrument or a framework encompassing a mutually reinforcing set of instruments;

29. *Acknowledges* the report of the Secretary-General on the implementation of resolution 57/59⁹, and requests him, within existing resources, to prepare a report on the implementation of the present resolution;

30. *Decides* to include in the provisional agenda of its fifty-ninth session the item entitled "Towards a nuclear-weapon free world: a new agenda", and to review the implementation of the present resolution at that session.

Verenigde Naties

Reductions of non-strategic nuclear weapons

The General Assembly,

Recalling its resolutions 55/33 C of 20 November 2000, 57/59 of 22 November 2002 and 57/58 of 22 November 2002,

Stressing the unequivocal undertaking by the nuclear-weapon States, in the Final Document of the 2000 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, to accomplish the total elimination of their nuclear arsenals leading to nuclear disarmament, to which all States parties to the Treaty are committed under its article VI,^{2[1]}

Recognising that disarmament and non-proliferation are essential for the maintenance of international peace and security,

Reaffirming the necessity of strict compliance at all times and in all circumstances by all parties with their obligations under the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons and the necessity of upholding their commitments in the decisions and final documents agreed at the 2000 and 1995 Review Conference,

Noting the advisory opinion of the International Court of Justice on the Legality of the Threat of Use of Nuclear Weapons issued at The Hague on 8 July 1996,

Reiterating the responsibility of the nuclear-weapon States for transparent, verifiable and irreversible reductions in nuclear weapons leading to nuclear disarmament,^{3[2]}

Stressing the commitment made in the Final Document of the 2000 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons to the further reduction of non-strategic nuclear weapons,^{4[3]}

Convinced that the further reduction of non-strategic nuclear weapons constitutes an integral part of the nuclear arms reduction and disarmament process,

Concerned about the threat posed by non-strategic nuclear weapons due to their portability, proximity to areas of conflict and probability of pre-delegation in case of military conflict, and thus about the risk of proliferation and of early, pre-emptive, unauthorised or accidental use,

Concerned about emerging approaches to the broader role of nuclear weapons as part of security strategies, including the possible development of new types of low-yield non-strategic nuclear weapons,

Concerned about the increased risk of non-strategic nuclear weapons being used,

---

⁹ A/58/...

^{2[1]} 2000 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, Final Document, vol I (NPT/CONF.2000/28 (Parts I-IV), Part I, Article VI and eighth to twelfth preambular paragraphs, para. 6 under para. 15.

^{3[2]} A/51/218, annex; see also Legality of the Threat of Use of Nuclear Weapons, Advisory Opinion, I.C.J. Reports 1996, p 226.

^{4[3]} See 2000 Review Conference of the Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, Final Document, vol. I (NPT/CONF.2000/28 (Parts I and II), Part I, Article VI and eighth to twelfth preambular paragraphs, para. 9 under para. 15.

Taking into consideration the lack of transparency and of formal agreements with regards to non-strategic nuclear weapons,

Emphasizing that the further reduction of non-strategic nuclear weapons should be accorded *a higher* priority, as an important step towards the elimination of nuclear weapons, and be carried out in a comprehensive manner,

1. *Agrees* that further reductions and elimination of non-strategic nuclear weapons should be based on unilateral initiatives and included as an integral part of the nuclear-arms reduction and disarmament process;
2. *Agrees further* that reductions of non-strategic nuclear weapons should be carried out in a transparent, verifiable and irreversible manner;
3. *Agrees* on the importance of preserving, reaffirming and implementing the 1991 and 1992 Presidential Nuclear Initiatives of the United States of America and the Union of Soviet Socialist Republics/Russian Federation on non-strategic nuclear weapons;
4. *Calls upon* the Russian Federation and the United States of America to formalise their Presidential Nuclear Initiatives into legally-binding instruments and to initiate negotiations on further reductions of these weapons;
5. *Stresses* the importance of the enhancement of special security and physical protection measures for the transport and storage of non-strategic nuclear weapons, their components and related materials through, *inter alia*, the placing of these weapons in physically secure central storage sites, with a view to their removal and subsequent elimination by the nuclear-weapon States as a part of the nuclear disarmament process to which they are committed under the NPT, and calls upon all nuclear-weapon States in possession of such weapons to take the necessary steps in this regard;
6. *Calls for* further confidence-building and transparency measures to reduce the threats posed by non-strategic nuclear weapons systems;
7. *Calls also for* concrete agreed measures to further reduce the operational status of non-strategic nuclear weapons systems, so as to reduce the risk of use of non-strategic nuclear weapons;
8. *Stresses* the need for an undertaking by the nuclear-weapon States that possess these weapons not to increase the number or types of weapons deployed and not to develop new types of these weapons or rationalisations for their use;
9. *Calls for* the prohibition of those types of non-strategic nuclear weapons that have already been removed from the arsenals of some nuclear-weapon States and the development of transparency mechanisms for the verification of the elimination of these weapons;
10. *Decides to* include in the provisional agenda of its sixtieth session an item entitled "Reduction of non-strategic nuclear weapons".